

Yayımlayan Kuruluş: OECD

Yayın Yılı: 2023

Anahtar Sözcükler: Kapsayıcı eğitim, pandemi, örgün eğitim, iş birliği

Özet

Bu ülke raporu, Bir Bakışta Eğitim 2023 raporunun verilerini temel alarak Türkiye'deki eğitim sisteminin temel özelliklerine genel bir bakış sunmaktadır. Bir Bakışta Eğitim 2023 raporunun tematik odağına uygun olarak mesleki eğitim ve öğretimi vurgularken aynı zamanda eğitim sisteminin diğer bölümlerini de kapsamaktadır. Raporda, (i) eğitim kurumlarının çıktısı ve öğrenmenin etkisi, (ii) eğitime erişim, katılım ve ilerleme, (iii) eğitime yatırılan mali kaynaklar ve (iv) öğretmenler, öğrenme ortamı ve okulların organizasyonu konularında OECD genelinde ve Türkiye özelinde göstergeler sunulmuştur. Örneğin, mesleki ve teknik eğitim programları kalitesinin ülkeler arasında farklılık gösterdiği ve Türkiye'de 25-34 yaş aralığındaki bireylerin %11'i en yüksek eğitim seviyesi olarak mesleki niteliklere sahip olduğu, OECD genelinde ve Türkiye'de mesleki lise düzeyinde eğitim alan 25-34 yaş aralığındaki kişilerin işsizlik oranlarının genel lise

veya üst düzey olmayan yükseköğretim mezunlarına göre daha düşük olduğu, liseden mezun olamayan genç oranının Türkiye'de (%33) OECD ortalamasından (%14) daha yüksek seviyede olduğu, OECD ülkeleri genelinde 18-24 yaş aralığındaki genç yetişkinlerin %14.7'si eğitimde, istihdamda ya da eğitim almayan durumda iken Türkiye'de bu oranın daha yüksek (%33.5) olduğu rapor edilmiştir. Buna ek olarak yüksek kaliteli erken çocukluk eğitimine katılımın çocukların yaşamlarının ilk yıllarında iyi oluşlarını, öğrenmelerini ve gelişimlerini olumlu yönde etkilediği ve Türkiye'de 2 yaşındaki çocukların %1'inin, 3 yaşındakilerin %6'sının, 4 yaşındakilerin %20'si ve 5 yaşındakilerin %66'sının erken çocukluk eğitimine katıldığı rapor edilmiştir. Tüm OECD ülkelerinin, millî gelirlerinin önemli bir kısmını eğitime ayırdıkları, 2020'de OECD ülkelerinin millî gelirlerinin %5.1'ini ilköğretimden yükseköğretime kadar olan eğitim kurumlarına harcadıkları, Türkiye'de ise bu oranın %4.7 olduğu rapor edilmiştir. Türkiye ile ilgili diğer göstergelere rapor aracılığı ile ulaşılabilmektedir.

Öneriler

Bu raporda özel olarak önerilere yer verilmemiştir. Ancak Türkiye ile ilgili sunulan göstergeler OECD ülke göstergeleri ile karşılaştırılarak

- Eğitimciler için rekabetçi ücretlerin ve teşviklerin sürdürülmesi, özellikle mesleki programlardaki öğretmenlerin cazibesini korumak için maaşların iyileştirilmesi,
- Türkiye'deki genel ortaöğretim programlarındaki mevcut öğrenci-öğretmen oranları OECD ortalamasıyla uyumlu olmakla birlikte, mesleki programlarda var olan daha düşük oranın ele alınması,
- Öğrenmenin takibinde sürece dayalı değerlendirme kullanılması,
- Türkiye'deki eğitim harcamalarının gayrisafı millî hasılaya oranı OECD ortalamasından biraz daha düşük olduğundan, bütçe tahsisinin detaylı gözden geçirilmesi ve tüm seviyelerde eğitim kalitesini artırmak için eşitlikçi kaynak tahsisi sağlanması,
- Özellikle mesleki programlarda sürekli profesyonel gelişimin teşvik edilmesi ve desteklenmesi,
- Erken çocukluk eğitimini (EÇE) teşvik etmeye ve erişilebilir kılmaya yönelik politikalar geliştirilmesi ve EÇE'ye erişimdeki engeller, erişilebilirlik, coğrafi bulunabilirlik ve kalite güvencesi gibi konuların ele alınması,
- Mesleki programlarda daha fazla özel sektör katılımının teşvik edilmesi,
- Mesleki programları tamamlama yaş aralığının genişletilmesi ve öğrencilere daha fazla esneklik sağlanması önerilebilir.

